

POSTANOWIENIE

Dnia 23 stycznia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Andrzej Ryński

SSN Dorota Rysińska

w sprawie **M.K.**,

skazanego z art. 63 ust. 3 i art. 53 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu,

w dniu 23 stycznia 2018 r.,

wniosku obrońcy skazanego,

o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 10 września 2015 r.,

zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego [...] z dnia 6 maja 2015 r.,

na podstawie art. 544 § 2 k.p.k. i art. 547 §1 k.p.k. oraz art. 542 §3 k.p.k.- *a contrario*,

p o s t a n o w i ł

1. wniosek oddalić;

2. stwierdzić brak podstaw do wznowienia postępowania z urzędu:

3. kosztami sądowymi postępowania wznowieniowego, w tym wydatkami w kwocie 20 (dwadzieścia) zł, obciążyć skazanego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego [...] z dnia 6 maja 2015 r., oskarżony M. K. został uznany za winnego popełnienia przestępstwa z art. 63 ust. 3 i art. 53 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., za które mu wymierzono karę trzech lat pozbawienia wolności.

Sąd Apelacyjny w [...], po rozpoznaniu apelacji wniesionych przez prokuratora i obrońcę oskarżonego, wyrokiem z dnia 10 września 2015 r., zmienił opis czynu przypisanego oskarżonemu, a w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 12 lutego 2016 r., kasację obrońcy skazanego od prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 10 września 2015 r., oddalił jako oczywiście bezzasadną.

W złożonym obecnie wniosku obrońca skazanego M.K. – powołując się na przepis art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. – wniósł o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 10 września 2015 r., i umorzenie postępowania karnego wobec M. K. na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 31 § 1 k.k., a nadto postulował przeprowadzenie w trybie art. 546 k.p.k. dowodu z opinii biegłych psychiatrów na okoliczność, czy skazany w czasie popełnienia przypisanego mu czynu mógł rozpoznać jego znaczenie lub pokierować swoim postępowaniem, w tym również czy mając zachowaną zdolność rozpoznania znaczenia czynu nie miał zdolności do pokierowania swoim postępowaniem ograniczonej w stopniu znacznym, w rozumieniu art. 31 § 2 k.k.

Nadto obrońca skazanego wnioskował o wznowienie postępowania z urzędu, wobec zaistnienia przesłanki z art. 439 § 1 k.p.k., albowiem z uwagi na wadliwość delegacji sędziego M. K., Sąd Apelacyjny w [...], rozpoznający apelacje od wyroku Sądu Okręgowego [...], był nienależycie obsadzony.

Prokurator Prokuratury Krajowej w pisemnej odpowiedzi na wniosek obrońcy skazanego M. K. o wznowienie postępowania, wniósł o jego oddalenie.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Wniosek obrońcy skazanego M.K. o wznowienie postępowania w oparciu o przesłankę z art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k., jak i podający pod rozwagę wznowienie przedmiotowego postępowania z urzędu w trybie art. 542 § 3 k.p.k., a to z uwagi na

zaistnienie przesłanki o jakiej mowa w art. 439 § 1 k.p.k., nie zasługują na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności – jedynie dla przypomnienia – należy wskazać, że wznowienie postępowania jest instytucją szczególną i wyjątkową, której ściśle i dokładne unormowanie kodeksowe w zakresie warunków formalnych i jego podstaw oraz w zakresie trybu i zasad postępowania przy rozstrzyganiu w przedmiocie wznowienia, nie pozwalają na rozszerzającą wykładnię określających je przepisów. Tak więc postępowanie karne podlega wznowieniu nie w razie zgłoszenia jakichkolwiek wątpliwości co do trafności zapadłego rozstrzygnięcia, ale jedynie wtedy, gdy "nowe fakty lub dowody" wiarygodnie podważają prawdziwość dokonanych istotnych ustaleń faktycznych, to jest zachodzi wysokie prawdopodobieństwo, że po wznowieniu postępowania zapadnie orzeczenie odmienne od orzeczenia poprzedniego.

Skoro bowiem wyrok prawomocny ma być, w swym założeniu, trwałym rozstrzygnięciem rozpatrywanej przez sąd sprawy i przysługuje mu cecha domniemania prawdziwości przyjętych w nim ustaleń faktycznych, to wzruszenie tego domniemania, a co za tym idzie i prawomocnego wyroku w drodze wznowienia postępowania, może nastąpić tylko w ściśle określonych ustawą warunkach. Przedmiotem rozstrzygnięcia w postępowaniu o wznowienie jest kwestia istnienia podstaw do wznowienia, a więc nie może ono prowadzić do badania prawidłowości oceny materiału dowodowego dokonanego przez sąd orzekający (zob. *postanowienie Sadu Najwyższego z dnia 28 czerwca 2002 r., II KO 26/01, LEX nr 54422*), ani tym bardziej do badania procesowej prawidłowości poczynionych ustaleń faktycznych. Wzruszenie prawomocnego wyroku w drodze wznowienia postępowania na podstawie art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. może bowiem nastąpić tylko wtedy, gdy ujawnią się po jego wydaniu takie nowe dowody, które mogą w sposób wiarygodny podważyć prawdziwość przyjętych w nim ustaleń faktycznych.

W omawianej sprawie nie sposób przyjąć, aby przedstawione we wniosku okoliczności rzeczywiście stanowiły podstawę do wznowienia postępowania.

Co istotne, wnioskujący nawet takich nowych dowodów nie przedstawia, a jedynie postuluje, aby Sąd Najwyższy dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy psychiatrów na okoliczność poczytalności skazanego w chwili przypisanego jemu

czynu i być może wówczas się okaże, że zachodziłyby przesłanki o jakich mowa w art. 31 § 1 lub § 2 k.k.

W tej materii należy zauważyć, że ani w toku postępowania przygotowawczego, ani w toku postępowania przed sądami obu instancji, skazany M. K. i jego obrońca nie wskazywali na zaistnienie jakichkolwiek wątpliwości co do jego stanu zdrowia psychicznego oraz poczytalności, a i organy procesowe prowadzące to postępowanie takich wątpliwości nie powzięły. Tego rodzaju zastrzeżeń nie podnoszono także w toku postępowania kasacyjnego. Dopiero w postępowaniu wykonawczym Sąd Okręgowy [...] dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy psychiatrów na okoliczność, czy stan zdrowia psychicznego skazanego pozwala na odbywanie przez niego kary trzech lat pozbawienia wolności w warunkach izolacji więziennej. Z opinii tej wynika m.in., że w badaniu psychiatrycznym M. K. nie ujawniono u niego objawów choroby psychicznej, ani cech upośledzenia umysłowego. Występujące dolegliwości są związane z sytuacją życiową, rozpoznano zaburzenia depresyjne adaptacyjne, a występujące objawy zalicza się do zaburzeń psychicznych. Warto przy tym odwołać się do stanowiska Sądu Apelacyjnego w [...], wyrażonego w postanowieniu z dnia 29 czerwca 2017 r. przy rozpoznawaniu zażaleń skazanego i jego obrońcy na postanowienie Sądu Okręgowego [...] w przedmiocie nieuwzględnienia wniosku o odroczenie wykonania kary pozbawienia wolności, w którym odniesiono się tak do ww. opinii biegłych lekarzy psychiatrów z dnia 20 grudnia 2016 r., opinii sądowo-psychiatrycznej z dnia 20 lipca 2016r., jak i nadesłanej innej dokumentacji medycznej. Sąd ten podkreślił, że „M. K. nie pogodził się z wyrokiem skazującym, który traktuje jako głęboką krzywdę i sytuację dramatyczną, powodującą u niego lęki o charakterze nasilonym, bezsenność, obniżony nastrój i obawy o przyszłość jego i jego bliskich (...), skazany zmartwia się w związku ze swoją obecną sytuacją, co powoduje u niego myśli depresyjne”.

Nie sposób zatem przyjąć, że w chwili obecnej pojawiły się nowe fakty lub dowody wskazujące na to, że skazany nie popełnił przypisanego mu czynu albo, że jego czyn nie stanowił przestępstwa lub skazany nie podlegał karze (art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k.). Nie zachodzi też przesłanka z art. 540 § 1 pkt 2 lit. b k.p.k., że w toku postępowania nie uwzględniono okoliczności zobowiązujących do

nadzwyczajnego złagodzenia kary. Należy przy tym wskazać, że gdyby nawet u skazanego w chwili popełnienia przypisanego mu przestępstwa stwierdzono ograniczoną poczytalność w stopniu znacznym, to z treści art. 31 § 2 k.k. wynika wprost, że wówczas sąd może – ale nie musi – zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a to nie jest jeszcze przesłanka do wznowienia postępowania, o której mowa w tym przepisie. Wznowienie postępowania w oparciu o treść art. 540 § 1 pkt 2 lit. b k.p.k., może mieć miejsce wyłącznie w sytuacji ujawnienia się okoliczności "zobowiązujących sąd do nadzwyczajnego złagodzenia kary", a więc o charakterze obligatoryjnym. Nie mieszczą się w tym sytuacji stwarzające jedynie możliwość nadzwyczajnego złagodzenia kary (*zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2010 r., V KO 82/09*).

To, że w chwili obecnej – w postępowaniu wykonawczym – u skazanego występują objawy zaliczane do zaburzeń psychicznych, na tle zgromadzonych w sprawie dowodów, w żadnej mierze nawet nie uprawdopodobnia tego, że M. K. w trakcie popełnienia przypisanego mu czynu miał zniesioną poczytalność w rozumieniu art. 31 § 1 k.k. (ani nawet, że ta poczytalność była wówczas ograniczona w stopniu znacznym w rozumieniu art. 31 § 2 k.k.).

Jeżeli natomiast chodzi o kwestię delegacji sędziego M. K. do orzekania w Sądzie Apelacyjnym w [...] w dniu 10 września 2015 r., to należy zważyć na kwestie następujące.

Sędzia Sądu Okręgowego w B. – M. K., za jego zgodą i po uzyskaniu pozytywnej opinii Kolegium Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 8 września 2015 r., został w dniu 9 września 2015 r. delegowany przez Wiceprezesa Sądu Apelacyjnego w [...] do pełnienia obowiązków sędziego Sądu Apelacyjnego w [...] w dniu 10 września 2015 r. W tym dniu, tj. 10 września 2015 r. sędzia M. K. brał udział w składzie orzekającym Sądu Apelacyjnego w [...], który rozpoznawał apelacje prokuratora oraz obrońcy M.K. od wyroku Sądu Okręgowego [...] z dnia 6 maja 2015 r. W roku 2015 sędzia M. K. był delegowany do pełnienia obowiązków sędziego w Sądzie Apelacyjnym w [...] w dniach 15 kwietnia, 10 września oraz 29 grudnia. Tym samym należy stwierdzić, że wszelkie przesłanki delegowania sędziego do pełnienia obowiązków sędziego w sądzie wyższego rzędu przewidziane w art. 77 § 9 u.s.p. zostały spełnione: łączny okres delegowania przez Prezesa Sądu Apelacyjnego w

[...] nie przekroczył 14 dni w ciągu roku, na delegowanie sędziego wyraził zgodę, zgodę taką wyraziło również Kolegium Sądu Apelacyjnego w [...]. Niczego w tej mierze nie zmienia fakt, że delegację do pełnienia obowiązków sędziego w sądzie wyższym podpisał Wiceprezes Sądu Apelacyjnego w [...]. Zważyć bowiem należy, że wiceprezes sądu apelacyjnego może w zasadzie wykonywać uprawnienia i obowiązki prezesa tego sądu. Jeżeli zatem przepisy nie ograniczają wyraźnie uprawnień wiceprezesa sądu (w tym - wiceprezesa sądu apelacyjnego), to wiceprezesowi przysługują w zasadzie takie same kompetencje jak prezesowi. Ponadto, odnosząc się do innych zastrzeżeń obrońcy skazanego należy podnieść, że ograniczenia wynikające z zakresu delegacji nie dotyczą sporządzenia (napisania i podpisania) uzasadnienia wyroku, gdyż są to czynności podejmowana *ex post*, stanowiące tylko powtórzenie uzasadnienia uzgodnionego i przyjętego wcześniej, przed wydaniem i ogłoszeniem wyroku. Uzasadnienie orzeczenia, jako intelektualne i prawne podłoże decyzji sądowej, istnieje już w chwili jej podejmowania, a następnie przez wygłoszenie i spisanie, podlega ujawnieniu i formalnoprawnej materializacji. W takiej sytuacji sporządzenie i podpisanie uzasadnienia po upływie delegacji nie jest wyłączone i nie prowadzi do naruszenia przepisów o składzie sądu (*zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30.09.2016 r., I CSK 595/15, LEX nr 2155202; postanowienie sądu Najwyższego z dnia 23.06.2016 r., V CSK 632/15, LEX nr 2080891*).

Nie znajdując zatem podstaw do uwzględnienia wniosku o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 10 września 2015 r., a także nie dopatrując się przesłanek nakazujących wznowienie tegoż postępowania z urzędu, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia. O kosztach postępowania o wznowienie orzeczono zgodnie z przepisem art. 639 k.p.k.

kc

